

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., po rozpoznaniu wniosku J. O. o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek, określił, że:

- I. według stanu na dzień 2.01.2015 roku umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na:

a) ubezpieczenia społeczne – za okres 02/2004 – 02/2007, (...) w łącznej kwocie 37 005,25 zł w tym z tytułu:

składek – 18 020,88 zł

odsetek – 18 940,37 zł

kosztów upomnienia 44,00 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne – za okres 05/2004 – 02/2007, (...) - (...) w łącznej kwocie 13 659,63 zł w tym z tytułu:

składek – 6 678,46 zł

odsetek – 6 963,57 zł

kosztów upomnienia – 17,60 zł

c) na Fundusz Pracy – za okres 02/2004 – 11/2004, (...), (...) w łącznej kwocie 3 082,13 zł w tym z tytułu:

składek – 1 485,41 zł

odsetek – 1 579,12 zł

kosztów upomnienia 17,60 zł

- II. warunkiem umorzenia w/w należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu; należności z tytułu tych składek za okres od 1 stycznia 1999 roku nieobjęte postępowaniem o umorzenie należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie.

/decyzja k. 2 akt ZUS/

W dniu 21 września 2015 roku J. O. odwołał się od powyższej decyzji zaskarżając jej punkt II i żądając wskazania przez organ rentowy kwoty niepodlegającej umorzeniu. W uzasadnieniu podniósł, że organ rentowy nie podał kwoty należności niepodlegających umorzeniu, przez co decyzja jest niekompletna, a nadto nie został powiadomiony przez organ rentowy o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym. Wskazał, że warunek spłaty należności z tytułu składek jest nie do spełnienia z uwagi na jego trudną sytuację finansową. / odwołanie k.2 – 5 /.

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 22 października 2015 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Wskazano, że należności niepodlegające umorzeniu łącznie wynoszą:

- na ubezpieczenia społeczne 393.998,77 zł plus odsetki za zwłokę liczone do dnia zapłaty włącznie za okres 02/004 – (...), (...), 05-06/2015,

- na ubezpieczenie zdrowotne 80 883,52 zł plus odsetki za zwłokę liczone do dnia zapłaty włącznie za okres 05/2004-02/2007, (...) - (...), (...), 05 -06 /2015,

- FP i FGŚP 41.775,59 zł plus odsetki za zwłokę liczone do dnia zapłaty włącznie za okres 08 -10/2003, (...), (...), (...).

Organ rentowy wskazał także, że zawarty w odwołaniu wniosek o zwolnienie z obowiązku uregulowania należności niepodlegających umorzeniu z uwagi na trudną sytuację materialną został przekazany celem dalszego załatwienia. Wskazano, że organ rentowy zapewnił wnioskodawcy prawo do czynnego brania udziału w postępowaniu poprzez kierowane do niego pisma. /odpowiedź na odwołanie k.7- 9 /.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. O. w dniu 27 maja 2013 roku zawiesił prowadzoną działalność gospodarczą PPHU "T." Transport – S., (...). /wniosek k.6 plik I akt ZUS, druk Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej k. 75 – 77 plik II akt ZUS/.

W dniu 2 stycznia 2015 roku wnioskodawca złożył wniosek o umorzenie całości zadłużenia za okres objęty ustawą z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. /wniosek k.6 plik I akt ZUS/.

Pismem z dnia 3 lipca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych - Oddział w T. poinformował wnioskodawcę, że przed wydaniem zaskarżonej decyzji istnieje możliwość zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym, służy mu też prawo wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszenia żądań w oddziale ZUS (ze wskazaniem numeru pokoju a także godzin urzędowania), zakreślając termin 7 dni. /pismo k 5, zwrotne potwierdzenie odbioru pliku I akt ZUS/

Wnioskodawca nie wypowiedział się we wskazanym zakresie. /niesporne/

Pismem z dnia 4 sierpnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. poinformował ubezpieczonego, że informacje o kwocie należności niepodlegających umorzeniu otrzyma w ZUS I/S.. Wskazano osobę odpowiedzialną za udzielenie informacji na ten temat. /pismo k. 3 plik I akt ZUS/.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie niespornych w sprawie dowodów z dokumentów oraz twierdzeń wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z treścią art.1 ust.10 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U z 2012 roku, poz.1551) warunkiem umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należnych od nich odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust.13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku, do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W myśl art.1 ust.11 cytowanej ustawy niepodlegające umorzeniu należności, o których mowa w ust.10, podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku

do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należnych od nich odsetki za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych.

Według zaś brzmienia art.1 ust.13 pkt 2 cytowanej ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję o odmowie umorzenia należności w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Cytowana ustawa wyraźnie więc przewiduje dwa postępowania prowadzone przez ZUS, które kończą się wydaniem merytorycznej decyzji, a mianowicie: postępowanie w sprawie określenia warunków umorzenia należności (jedna decyzja) oraz postępowanie w sprawie umorzenia należności (druga decyzja). Konieczność wydania przez ZUS w toku postępowania abolicyjnego dwóch merytorycznych decyzji wynika nie tylko z ich jednoznacznego wymienienia w omawianej ustawie - w art. 1 ust.8 i art.1 ust.13, ale również z przepisu art.1 ust.16, zgodnie z którym od decyzji, o których mowa w ust.8 i 13, przysługuje odwołanie.

W niniejszej sprawie przedmiotem oceny jest decyzja w sprawie określenia warunków umorzenia należności (warunkowa) z dnia 3 sierpnia 2015 roku.

W decyzji tej, co jest niesporne, zawarto zapis o tym jakie należności będą podlegały umorzeniu oraz zapis, że warunkiem umorzenia tych należności jest spłata w terminie 12 miesięcy należności niepodlegających umorzeniu. W decyzji nie zostały zaś wskazane kwoty należności niepodlegających umorzeniu – czyli podlegających spłacie, stanowiące warunek umorzenia należności.

W ocenie Sadu rozpoznającego przedmiotową sprawę ocena prawidłowości decyzji ustalającej warunki umorzenia należności (warunkowej) nie może się jednak ograniczać do jej zakwestionowania, a w konsekwencji wzruszenia, wyłącznie wobec faktu, że organ rentowy ograniczył się do enumeratywnego wskazania wymienionych w art.1 ust.1 i 6 należności podlegających umorzeniu i jednocześnie zaniechał takiego enumeratywnego wskazania co do należności niepodlegających umorzeniu, które podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia decyzji warunkowej. Ocena taka powinna być bowiem każdorazowo dokonana z uwzględnieniem indywidualnych okoliczności danej sprawy, w tym informacji faktycznie udzielanych przez organ rentowy oraz zachowania przez płatnika miary należytej staranności w działaniach zmierzających do wywiązania się z obowiązku uregulowania należności nie podlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji wydanej na podstawie art. 1 ust. 8 ustawy. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 maja 2016 roku III AUa 34/16).

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że organ rentowy wydał prawidłową decyzję warunkową, a niewskazanie w niej wysokości należności niepodlegających umorzeniu nie może powodować jej wzruszenia.

W zaskarżonej decyzji w punkcie II wskazano bowiem, że warunkiem umorzenia wskazanych w punkcie I decyzji należności jest spłata w terminie 12 miesięcy należności niepodlegających umorzeniu.

Wnioskodawca zapoznał się z treścią decyzji. Został też powiadomiony (co sam przyznaje w odwołaniu – k 2) o tym, że informację o kwocie należności niepodlegających umorzeniu otrzyma w Inspektoracie ZUS w S., a osobą odpowiedzialną za udzielenie tej informacji jest W. M..

Nadto, wbrew jego twierdzeniom, organ rentowy poinformował go pismem z dnia 3 lipca 2015 roku (na miesiąc przed wydaniem decyzji) o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym, że służy mu też prawo wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszenia żądań w oddziale ZUS, czego wnioskodawca nie uczynił.

Całkowicie bezpodstawne są zatem twierdzenia wnioskodawcy, że nie został powiadomiony przez organ rentowy o możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym.

Przeczy temu zwrotne potwierdzenie przez wnioskodawcę odbioru pisma z dnia 3 lipca 2015 roku (k 4 pliku i akt ZUS)

Co do zarzutów naruszenia prawa przy wydawaniu spornej decyzji wskazać należy, że postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa ubezpieczenia społecznego skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego i kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania, pozostaje poza przedmiotem tego postępowania. W związku z tym jest oczywiste, że wśród przewidzianych w art. 477⁹ § 3 k.p.c., 477¹⁰ § 2 k.p.c. i art. 477¹⁴ k.p.c. sposobów rozpoznania odwołania przez Sąd nie przewidziano stwierdzenia nieważności decyzji organu rentowego, nawet przy odpowiednim stosowaniu art.180 § 1 k.p.a. (por.wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2009 roku I UK 132/09).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako niezasadne.

D. D-Z.